

Ennallistamisasetus

Suuren valiokunnan työjaosto
9.11.2022

Olli Ojala ympäristöneuvos
Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Asetusehdotuksella tavoitellaan luontokadon pysäyttämistä

- Asetusehdotuksessa keinoja EU:n yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen
 - Ekosysteemien tilan parantaminen
 - Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen
 - Kansainvälisten sitoumusten täyttäminen

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Komission arvio Suomelle aiheutuvista kustannuksista on yliarvio

- Kustannusarviossa on oletettu, että luontotyyppien huonossa tilassa oleva pinta-ala sekä koko tuntemattomassa tilassa oleva pinta-ala edellyttää tilan parantamista
 - Vain osa tuntemattomassa tilassa olevasta pinta-alasta edellyttää tilan parantamista
- Yksittäinen toimenpide vaikuttaa useampaan luontotyyppiin
 - Esim. suo-ojan patoaminen parantaa sekä suoluonnon tilaa että alapuolisen vesistön tilaa
 - Toimenpiteiden kustannusvaikuttavasta suunnittelusta syntyy säästöä suhteessa komission arvioon
- **Jäsenmaiden toimeenpanolle varattu liikkumavara vaikeuttaa vaikutusten täsmällistä arvioimista**
- Valtioneuvosto kannassaan voimakkaasti tuo esiin liikkumavaran lisäämisen tarvetta.

Asetusehdotuksen velvoitteet perustuvat suurelta osin olemassa olevan lainsäädännön velvoitteisiin

- Kansalliset arviot **olemassa olevan** lainsäädännön täysimääräisen toimeenpanon kustannuksista samaa suuruusluokkaa kuin komission arvio asetusehdotuksesta.

	Ennallistamisasetus (M€/a) Komission arvio	Lintu- ja luontodirektiivi (M€/a) Kansallinen PAF	Vesipuitedirektiivi (M€/a) Vesienhoitosuunnitelmat
Maaekosysteemit	464	144	
Vesiekosysteemit	467	500	570
Yhteensä	931	644 (+horisontaaliset kustannukset)	570 (täydentävät toimenpiteet valuma-alueilla)

- Valtion talousarvioon budjetoitu merkittävä osa asetusehdotuksen kustannusarviosta, mutta asetusehdotus myös luo tarvetta lisärahoitukselle

Asetusehdotus vaikuttaa Suomen metsätalouteen kahta kautta

1. Esitetään kaikille jäsenmaille yhteisiä metsäluonnon tilan mittareita
 - Asetettava kansallisesti mittareille tavoitetasot ja mittarien osoitettava edistymistä.
2. Esitetään ennallistamis- ja palauttamisvelvoitteita sekä heikentymättömyysvelvoitetta joukolle metsäluontotyyppistä
 - Metsäluontotyyppit samoja kuin luontodirektiivin liitteen I luontotyyppit, eli suotuisan suojelutason saavuttaminen tavoitteena ilman asetusehdotustakin olemassa olevien velvoitteiden kautta.

1. Boreaaliset luonnonmetsät (1 299 000 ha)

- Suojelualueiden ulkopuolella n. 350 000 ha, jonka suojeleminen tarpeen heikentymisen välttämiseksi
- Suomi raportoinut jäljellä olevan pinta-alan riittämättömäksi, minkä vuoksi palauttaminen tarpeen
 - Esim. suojeluarvoiltaan arvokkaiden metsien suojeleminen tai ennallistamispoltot
- Lisäsuojelun vaikutuksista metsätalouteen on tehty arvioita LUKEssa
 - Kniivilä, M., Hirvelä, H., Lintunen, J., Mutanen, A., Vatanen, E., Viitanen, J. & Kurttila, M. 2022. Metsien tiukan lisäsuojelun hakkuumahdollisuus-, arvonlisäys- ja työllisyysvaikutusten arviointi: Skenaariotarkastelu EU:n biodiversiteettistrategiasta Suomessa. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 64/2022. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 37 s. <https://orcid.org/0000-0003-4756-2492>
- Boreaalisten luonnonmetsien suojeleminen rajoittaa metsänkäyttöä. **Rajoituksen määrä riippuu suojeltavasta pinta-alasta (vähintään 350 000 ha) ja kohdentumisesta.**

2. Lehdot (150 000 – 360 000 ha; suuria epävarmuuksia kokonaispinta-alaan liittyen)

- Suojelualueilla vain pieni osa (12 730 ha) => toimet talousmetsissä tärkeitä heikentymisen välttämiseksi (esim. lehtipuuston lisääminen)
- Tuntemattomassa tilassa valtaosa pinta-alasta (140 441–350 441 ha) => tarvetta tilan parantamiselle komission arviota vähemmän
- Suomi raportoinut jäljellä olevan pinta-alan riittäväksi, minkä vuoksi palauttaminen ei todennäköisesti tarpeen

3. Harjumetsät (700 000 ha)

- Suojelualueilla vain pieni osa (40 900 ha) => toimet talousmetsissä tärkeitä heikentymisen välttämiseksi (esim. jatkuvapeitteinen kasvatus, erityiskohteiden huomioiminen)
- Tuntemattomassa tilassa valtaosa (689 000 ha) => tarvetta tilan parantamiselle komission arviota vähemmän
- Suomi raportoinut jäljellä olevan pinta-alan riittäväksi, palauttaminen ei tarpeen

➤ **Eri asteisia vaikutuksia metsänkäsittelyyn arviolta 1 miljoonalla hehtaarilla.**

4. Puustoiset suot (1 917 000 ha)

- Suojelualueilla vain pieni osa (237 500 ha)
 - toimia tarvitaan myös metsätalousmaalla heikentymisen välttämiseksi (esim. jatkuvapeitteinen kasvatus ja ojituksen välttäminen), arviolta puolet puustoisista soista on vähätuottoista kitu- ja joutomaata
- Tunteamattomassa tilassa (506 000 ha) ja huonossa tilassa (605 500 ha) noin puolet kaikesta pinta-alasta
 - toimenpidetarvetta todennäköisesti vähemmän
- Suomi on raportoinut jäljellä olevan pinta-alan riittämättömäksi, minkä vuoksi palauttaminen todennäköisesti tarpeen. **Puustoisten soiden palauttaminen kohdistuisi ojitettuun pinta-alaan ja vaikuttaisi suometsien hakkuumahdollisuuksiin.**
- **Ojittamattomien puustoisten soiden metsänkäsittelyyn kohdistuisi eri asteisia vaikutuksia noin 0,5-1 miljoonalle hehtaarille.**
- Suometsätalouden arvioidaan lisänneen puuston vuotuista kasvua noin 17-19 miljoonaa kuutiometriä ja puuston kasvun lisääntyminen perustuu noin viiden miljoonan suohehtaarin ojittamiseen.
- **Ojitetusta kokonaispinta-alasta valtaosa (jopa 95 %) on muuttunut siinä määrin (turvekankaat / muuttumat), että sitä ei koske tilan parantamis- tai heikentymättömyysvelvoitteet.**

Yhteenveto kustannukset ja metsätalous

- Ennallistamisen osalta komission arvio on yliarvio ja koostuu suurelta osin olemassa olevista velvoitteista, jotka on budjetoitu valtion talousarvioon tai rahoitus muuta kautta.
 - Myös lisävelvoitteita ja –rahoitustarvetta syntyy.
 - VN tuo kannassaan voimakkaasti esiin jäsenmaiden liikkumavaran tärkeyttä kustannusten hallitsemiseksi.
 - VN suhtautuu kannassaan kriittisesti kaikkia ennallistettavia luontotyyppejä koskevaan heikentymättömyysvelvoitteeseen, joka pinta-alallisesti ja vaikutuksiltaan merkittävä.
 - Vaikutukset metsätalouteen tarkentuneet, pinta-alallisesti suurelta osin kyse metsänkäsitteilytapojen muutoksesta. Myös huomattava määrä suojelua tarpeen.
-
- Luonnonvarakeskus on tuoreessa arviossaan arvioinut, että turvepeltoja koskeva tavoite on saavutettavissa ja joustot merkittävästi helpottavat tavoitteen saavuttamista.

Säädösmuoto

”Asetus voi olla keinoiltaan väljä ja direktiivi voi puolestaan olla määräyksiltään hyvin yksityiskohtainen.” (Jan Store lausunto Suurelle valiokunnalle 30.10.2022)

- Jäsenmaiden on vietävä direktiivin velvoitteet kansalliseen lainsäädäntöön vaatimuksiltaan vähintään saman tasoisina kuin direktiivissä
- **Säädösmuodon vaihtamisesta ei synny lisäjoustoa**
- Säädösmuodon vaihtamista ei ole esitetty muiden jäsenmaisen toimesta
- **Kynnyskysymyksenä hankala/haitallinen Suomen jatkovaikuttamisen kannalta**

Kiitos

Olli Ojala
ympäristöneuvos, ympäristöministeriö
puh. 050 470 0907
etunimi.sukunimi@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment